

Л. І. НАЛИВАЙКО, О. В. ЦИНОВИЙ

НАЙПОШИРЕНІШІ

інфекційні

**ХВОРОБИ
ПТИЦІ
в Україні**

**Заходи боротьби
та профілактики**

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

Державна дослідна станція птахівництва

Л. І. Наливайко, О. В. Циновий

НАЙПОШИРЕНІШІ
інфекційні
ХВОРОБИ ПТИЦІ
в Україні.
Заходи боротьби
та профілактики

Видання 4-те перероблене та доповнене

Методичні рекомендації

Київ
АГРАРНА НАУКА
2021

УДК 636.5: 619:616.981

Н23

*Рекомендовано до друку вченою радою
Державної дослідної станції птахівництва НААН
24 листопада 2021 р. (протокол № 10)*

Рецензенти:

А. І. Завгородній –

доктор ветеринарних наук, член-кореспондент НААН, професор
(ННЦ «Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини»);

Є. В. Ващик –

доктор ветеринарних наук, доцент
(Національний фармацевтичний університет)

Наливайко Л. І., Циновий О. В.

Н23 Найпоширеніші інфекційні хвороби птиці в Україні. Заходи боротьби та профілактики: методичні рекомендації. 4-те вид., перероб. та доп. Київ: Аграрна наука, 2021. 48 с.: іл.

ISBN 978-966-540-535-1

У методичних рекомендація наведено найпоширеніші інфекційні хвороби вірусної, бактеріальної, грибкової та паразитарної етіології, розповсюджені у птахівничих господарствах України і проти яких є надійні засоби захисту. Висвітлено питання епізоотології, симптомів хвороби, патологоанатомічних змін, діагностики та заходів боротьби і профілактики. Наслідки, спричинені виникненням захворювання, можуть загрожувати великими економічними втратами. Для запобігання таким наслідкам ведеться робота з профілактики захворювань, а лікування птиці має починатися передусім з правильного діагнозу (встановлення причини захворювання за його наслідками – ознаками), оскільки метод і схема лікування для різних причин захворювання абсолютно різні.

Призначено для широкого кола ветеринарних спеціалістів, фахівців у галузі птахівництва та фермерів.

УДК 636.5: 619: 616.981

ISBN 978-966-540-535-1

© Л. І. Наливайко, О. В. Циновий, 2020
© Державне видавництво
«Аграрна наука» НААН, 2020

Зміст

ВСТУП	4
Загальні профілактичні заходи	4
1. ХВОРОБИ ВІРУСНОЇ ЕТІОЛОГІЇ	6
Ньюкаслська хвороба	6
Інфекційний бронхіт курей	7
Інфекційна бурсальна хвороба	8
Інфекційний ларинготрахеїт	10
Хвороба Марека	13
Синдром зниження несучості	15
Грип птиці	16
Вірусний ентерит гусей	18
Вірусний гепатит каченят	19
Реовірусна інфекція курей	20
Метапневмовірусна інфекція птиці	22
2. ХВОРОБИ БАКТЕРІАЛЬНОЇ ЕТІОЛОГІЇ	26
Сальмонельоз	26
Пулороз	27
Пастерельоз	28
Нейсеріоз	29
Колібактеріоз	31
Респіраторний мікоплазмоз	33
Рісмерельоз	34
Орнітобактеріоз	36
3. ЗАХВОРЮВАННЯ, СПРИЧИНЕНІ ГРИБАМИ	38
Аспергільоз	38
4. ПАРАЗИТАРНІ ЗАХВОРЮВАННЯ	40
Кокцидіоз	40
Гістомоноз	41
Червоний курячий кліщ	43
ВИСНОВОК	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	46